

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту і логістики

КОМПЛЕКСНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА:
Бізнес-планування як інструмент досягнення стратегічних
цілей підприємства

Головний керівник – д.е.н., проф. Ірина СЕДІКОВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: Розроблення бізнес–плану з реалізації продукції на
зовнішньому ринку

ШИФР КРБ. МІЛ.1.689-03.28.7

Здобувачка Анастасія ЧЕРНИШ

Керівник к.е.н., доц. Василь МУЖАЙЛО

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від ____ 2023 р., протокол № ____

Завідувач кафедри менеджменту і логістики _____ Ірина СЕДІКОВА

(підпис)

Одеса – 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Актуальність теми зумовлена тим, що розроблення бізнес-плану з реалізації продукції на зовнішньому ринку є вкрай актуальною темою в сучасному бізнес-середовищі. Насамперед, глобалізація та зростання міжнародної торгівлі створюють нові можливості для підприємств експортувати свою продукцію на зовнішні ринки. Розширення географії збуту дозволяє компаніям диверсифікувати свої ризики, збільшити обсяги продажів і підвищити свою конкурентоспроможність.

У першому розділі **«Теоретичні основи бізнес-планування на підприємстві»** визначено сутність поняття бізнес-планування; розглянуто роль та значення бізнес-плану в зовнішньоекономічній діяльності підприємства; систематизована методологія розробки бізнес-плану.

У другому розділі **«Аналіз та дослідження господарської діяльності ЗАТ «Одесакондитер»** виконано аналіз ринку кондитерських виробів України, наведено організаційно–економічну характеристику підприємства, досліджено внутрішнє та зовнішнє середовище ЗАТ “Одесакондитер”.

У третьому розділі **«Розробка бізнес-плану з реалізації продукції на зовнішньому ринку»** розроблено ідею бізнес-плану для реалізації продукції на зовнішньому ринку для ЗАТ “Одесакондитер”, здійснено обґрунтування економічної ефективності запропонованого бізнес–плану виходу на зовнішній ринок.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 62 сторінки, 20 таблиць, 8 рисунків. Перелік посилань нараховує 31 найменування.

Ключові слова: бізнес–план; зовнішній ринок; кондитерська галузь; зефір; період окупності, NPV.

SUMMARY

The first section "Theoretical foundations of business planning at the enterprise" the essence of the concept of business planning is defined; the role and significance of the business plan in the foreign economic activity of the enterprise is considered; systematic methodology of business plan development.

The second section, "Analysis and research of the economic activity of Odesakonditor" CJSC, the analysis of the confectionery market of Ukraine is performed, the organizational and economic characteristics of the enterprise are given, and the internal and external environment of Odesakonditor CJSC is investigated.

The third section, "Development of a business plan for the sale of products on the foreign market", the idea of a business plan for the sale of products on the foreign market for CJSC "Odesakonditor" was developed, the justification of the economic effectiveness of the proposed business plan for entering the foreign market was carried out.

The bachelor's thesis contains 62 pages, 20 tables, 8 drawings. The list of links includes 30 name.

Key words: business plan; foreign market; confectionery industry; marshmallow; payback period, NPV.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	Error! Bookmark not defined.
1.1. Роль та значення бізнес-плану в зовнішньоекономічній діяльності підприємства.....	Error! Bookmark not defined.
1.2. Методологія розробки бізнес-плану.....	Error! Bookmark not defined.
Висновки до розділу 1.....	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАТ “ОДЕСАКОНДИТЕР”	Error! Bookmark not defined.
2.1. Аналіз ринку кондитерських виробів України	Error! Bookmark not defined.
2.2. Організаційно–економічна характеристика підприємства	Error! Bookmark not defined.
2.3. Аналіз та оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища ЗАТ “Одесакондитер”	Error! Bookmark not defined.
Висновки до розділу 2.....	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА БІЗНЕС-ПЛАНУ З РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПРОДУКЦІЇ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ	Error! Bookmark not defined.
3.1. Розробка бізнес-плану для реалізації продукції на зовнішньому ринку для ЗАТ “Одесакондитер”	Error! Bookmark not defined.
3.2. Економічне обґрунтування бізнес-плану з реалізації продукції на зовнішньому ринку	Error! Bookmark not defined.
Висновки до розділу 3.....	Error! Bookmark not defined.
ВИСНОВКИ	7
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	10

ВСТУП

Актуальність теми. Розроблення бізнес-плану з реалізації продукції на зовнішньому ринку є вкрай актуальною темою в сучасному бізнес-середовищі. Насамперед, глобалізація та зростання міжнародної торгівлі створюють нові можливості для підприємств експортувати свою продукцію на зовнішні ринки. Розширення географії збуту дозволяє компаніям диверсифікувати свої ризики, збільшити обсяги продажів і підвищити свою конкурентоспроможність.

Крім того, розвиток технологій зв'язку та транспорту значно полегшує здійснення міжнародних операцій і сприяє доступу до нових ринків. Деякі країни також надають підприємствам пільги та підтримку для розширення експорту, що стимулює інтерес підприємців до розвитку зовнішньої торгівлі.

Реалізація продукції на зовнішньому ринку вимагає від підприємства ретельного аналізу ринкових умов, конкурентного середовища, правових та регуляторних аспектів, а також врахування особливостей культурно-етнічних, мовних і економічних факторів країн-партнерів.

Ступінь дослідження проблеми. Більшість праць щодо бізнес-планування мають загальний характер та не враховують специфіки кондитерської галузі при розробці бізнес-плану. Тому, на нашу думку, необхідне більш поглиблене дослідження проблематики бізнес-планування виходу компаній на зовнішні ринки кондитерської продукції з новим продуктом.

Мета роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних пропозицій щодо бізнес-планування виводу нового продукту на міжнародний ринок кондитерської продукції.

Завдання дослідження передбачає вирішення наступних питань:

–охарактеризувати основні складові бізнес-плану та його роль у зовнішньоекономічній стратегії компанії;

–виявити мотиви виходу виробника на зовнішній ринок кондитерської продукції;

–розкрити специфіку бізнес-планування на ринку кондитерської продукції;

–оцінити конкурентоспроможність української кондитерської продукції;

–розробити основні складові бізнес-плану для виводу нового продукту на зовнішній ринок кондитерської продукції;

–обґрунтувати пропозиції щодо розробки бізнес-плану для виводу нового продукту на зовнішній ринок кондитерської продукції.

Об’єктом дослідження у кваліфікаційній роботі є процес бізнес-планування виходу компанії на зовнішній ринок.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти бізнес-планування виходу компанії на зовнішній ринок кондитерської продукції.

Методи дослідження. В основу дослідження покладені методи експертного аналізу (для оцінки рівня ефективності існуючих систем управління виробничими підприємствами); аналітичного і логічного конструювання (для виявлення теоретико-методичних і прикладних проблем формування механізму управління).

Інформаційно-нормативною базою є законодавчо-нормативна база, яка регламентує діяльність підприємств, навчальні посібники, підручники, монографії, статті провідних вчених матеріали періодичних видань, фінансова звітність ЗАТ «Одесакондитер»

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів визначається можливістю використання розробленого бізнес-плану для реалізації розвитку підприємства і виводі нової продукції на експорт.

ВИСНОВКИ

Детальне планування є необхідним для правильної структури, функціонування та розвитку будь-якого підприємства, особливо при створенні нових напрямків чи підрозділів. Бізнес-план господарської діяльності стає все важливішим на етапі економічного розвитку, оскільки зростає потреба в детальному та комплексному плануванні для забезпечення ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Розробка та реалізація ефективних управлінських рішень є важливою умовою забезпечення конкурентоспроможності продукції організації на ринку та створення оптимальної організаційної структури. Контроль за розробкою та впровадженням бізнес-плану допомагає знизити ризики та підвищити ефективність у створенні нових напрямків підприємницької діяльності.

В сучасних умовах ринкової економіки важливо діяти швидко та вживати відповідних заходів для реагування на ситуацію. Для цього бізнес-планування є незамінним інструментом, оскільки воно дозволяє проаналізувати весь комплекс майбутніх операцій підприємства. За допомогою бізнес-плану зовнішньоекономічної діяльності підприємство може оцінити можливі ризики та зберегти гнучкість управління. Цей план є проектом розвитку та удосконалення роботи підприємства за кордоном і містить обґрунтування необхідності залучення зовнішніх коштів, а також доводить загальну ефективність та можливість його окупності і прибутковості.

Український ринок цукерок характеризується високою конкуренцією, проте продукція має високу якість. Лідери ринку часто потрапляють до списку "Top 100 Candy Companies", де враховуються їхні річні виручки від продажу.

Дослідження щодо високої концентрації підприємств у кондитерській галузі України може мати свої переваги та недоліки. З одного боку, велика

кількість підприємств може створювати конкуренцію та підвищувати якість виробів. З іншого боку, новим підприємствам може бути складно вийти на ринок через наявність вже зарекомендованих брендів та компаній.

Розширення асортиментної політики та виходу на ринки Азії може бути перспективним напрямом розвитку для українських кондитерських компаній. Однак, важливо враховувати, що споживачі в кожній країні можуть мати різні вподобання та смакові вподобання, тому доопрацювання дизайну упаковки та адаптація смакових цінностей до специфіки азійського ринку є важливим кроком для успішного входу на цей ринок.

Крім того, успішність розширення експорту може залежати від багатьох факторів, таких як регулююча політика, транспортні витрати, конкуренція на місцевому ринку та ін. Тому, українські кондитерські компанії можуть здійснювати розширення експорту на місцевому рівні шляхом співпраці зі своїми партнерами, а також шляхом участі в міжнародних виставках та ярмарках, що може сприяти збільшенню відомості про їх продукти та бренд.

Отже, основні показники економічної ефективності виробництва зефіру "Жовто-блакитне серце":

1. Чистий приведений дохід (NPV) грн. - Значення цього показника становить 8120533,08 грн. Це означає, що проект виробництва зефіру "Жовто-блакитне серце" має позитивний чистий приведений дохід. Цей показник відображає чистий дохід, який очікується від проекту після врахування всіх витрат і потоків грошових коштів.

2. Коефіцієнт прибутковості проекту (g) - Значення цього показника становить 2,87. Цей показник вказує на внутрішню норму прибутковості проекту. Значення 2,87 означає, що проект зефіру "Жовто-блакитне серце" відображає прибутковість і може бути вигідним для інвесторів. Чим вище значення коефіцієнта, тим більша прибутковість проекту.

3. Період окупності (Тк) - Значення цього показника становить 1,74. Цей показник вказує на час, необхідний для повного покриття витрат на

проект. Значення 1,74 означає, що інвестиції у проект будуть повністю окуплені протягом 1,74 років. Чим менше значення періоду окупності, тим швидше проект стає прибутковим.

В цілому, проект виробництва зефіру “Жовто-блакитне серце” має позитивні показники економічної ефективності, такі як позитивний чистий приведений дохід, високий коефіцієнт прибутковості та відносно короткий період окупності. Це може свідчити про потенційну успішність проекту виводу нового продукту на зовнішній ринок і його здатність приносити прибуток інвесторам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева М.М. Планування діяльності фірми: навч. посіб. Київ : Фінанси і статистика, 2011. 248 с.
2. Аналіз ринку кондитерських виробів України: тенденції. URL: <https://koloro.ua/ua/blog/brending-i-marketing/analiz-rynka-konditerskikh-izdeliy-ukrainytendentsii.html>
3. Арапова О.М. Використання бізнес-плану для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Економіка: реалії часу. 2013. № 1. С. 71–75.
4. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посіб. / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболев, Г.О. Швиданенко, О.Г. Дерев'янку. Вид. 2-ге, доп. К.: КНЕУ, 2012. 379 с.
5. Василюк В.В. Бізнес-планування як інструмент управління витратами харчового виробництва. Моделювання регіональної економіки. 2014. № 1. С. 218–224.
6. Власенко О.П. Маркетингові технології ідентифікації профілю споживача на ринку кондитерських виробів. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/226/1/Vlasenko_O_The_marketing_technologies_identification_of_consumer.pdf
7. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. Київ : Знання, 2006. 463 с.
8. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навчальний посібник / Г.М. Дроздова. К.: ЦУЛ, 2002. 172 с.
9. Загричанська А.В., Голук В.Я. Аналіз сучасного кондитерського ринку України. Актуальні проблеми економіки і управління. 2021. № 15. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/226703>
10. Зміна структури українського експорту через війну. URL: <https://export.gov.ua/news/4174->

zmina_strukturi_ukrainskogo_eksportu_cherez_viinu

11. Інформаційно-аналітичний звіт про ринки кондитерських виробів.
URL: <http://ufexpo.com.ua>
12. Коваленко О.М., Шаповал С.С. Особливості складання бізнес-плану зовнішньоекономічної діяльності. Наука: теорія і практика: зб. матеріалів учасн. IV Міжнар. наук.-практ. конф. Прага: Дом «Наука и образование», 2008. С. 29–31.
13. Ковтун Е.О. Планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства. URL:
http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/67915.doc.htm
14. Лосєва Х.Г. Реінжиніринг бізнес-планування як процес вдосконалення управління конкурентоспроможністю підприємства. Економіка та держава. 2012. № 2. С. 101–102.
15. Малолєткова Оксана. Україна нарощує експорт продуктів переробки.
URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ukrayina-naroshuye-eksport-produktiv-pererobki/>
16. Нерпан М. Тенденції українського кондитерського ринку. URL:
<https://pk.harchovyk.com/ukrayinskyj-kondyterskyj-rynok-zahopyly-try-monopolisty>
17. Осовська Г.В. Економічний словник: наук. видання / Осовська Г.В., Юшкевич О.О., Завадський І.С. К.: Кондор, 2013. 358 с.
18. Парсяк В.И., Маркетинг: від теорії до практики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Наукова думка, 2017. 256с.
19. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 / КВЕД 2010.
URL: <http://kved2010.com/?code=C10.71>. URL: <https://tsn.ua/infogra-ka-873810.html>.
20. Разумова Г.В., Оскома О.В. Кондитерський ринок України: аналіз та перспективи розвитку. URL: <file:///C:/Users/Prepod/Downloads/13881-Article%20Text-24363-1-10-20210730.pdf>
21. Савчук І. Аналіз діяльності головних гравців на ринку кондитерських

- виробів. Національний університет харчових технологій. С. 58-59. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/22643/1/26.pdf>
22. Смаглюк А.А., Надточій А.О. Аналіз ринку кондитерських виробів України та перспективи його розвитку. Інтернаука. 2020. № 2. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15823961346397.pdf>
23. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посіб. / Г.М. Тарасюк. К.: Каравела, 2012. 280 с.
24. Тоболін О. Аналіз ринку кондитерських виробів України: тенденції. Koloro. URL: <https://koloro.ua/ua/blog/brending-i-marketing/analiz-rynka-konditerskikh-izdeliy-ukrainy-tendentsii.html>
25. Трофименко О.О., Золотопер М.А. Економіко-організаційні засади розвитку підприємств кондитерського ринку в Україні. Сучасні проблеми економіки і підприємництва, 2019. Вип. 24. С. 165–171.
26. Чміль Лілія. Від сушеного манго до електроскутерів. Що купують українці під час війни, а від чого відмовилися (28.07.2022). URL: <https://www.nta.ua/vid-sushenogo-mango-do-elektroskuteriv-shho-kupuyut-ukrayinczi-pid-chas-vijny-a-vid-chogo-vidmovylsya/>.
27. Шершньова З.Є. Стратегічне управління. Підручник. / Шершньова З.Є. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2014. – 699 с.
28. Ясинський В.В. Бізнес-планування: теорія і практика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти. – К.: Каравела, 2004. – 232 с.
29. Шашин Н.С. Вплив економічних факторів на конкурентоспроможність підприємств кондитерського ринку / Н.С. Шашин // Економіка та право, 2016 № 2. С. 12–14.
30. Яременко О.Л. Стратегічне управління суб'єктами господарювання: проблеми теорії та практики: монографія / О.Л. Яременко та ін.; Нар. укр. акад. Харків: Вид-во НУА, 2013. 587 с.